

งานวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาเอกของประเทศไทย มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพในการผลิตบัณฑิตระดับปริญญาเอก รวมทั้งปัญหาและอุปสรรคในระหว่างศึกษาของบัณฑิต จากรุ่นปีการศึกษา 2535-2540 โดยใช้วิธีการสุ่มแบบเจาะจง จากมหาวิทยาลัยมหิดล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ดำเนินการ เก็บบันทึกข้อมูลจาก 2 แหล่ง คือ จากบัณฑิตวิทยาลัยของแต่ละมหาวิทยาลัยเพื่อหาข้อมูลประวัตินักศึกษาเกี่ยวกับการเข้าศึกษา การสำเร็จการศึกษา หรือออกกลางคันของนักศึกษาแต่ละคน และใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในระหว่างศึกษา ผลการวิจัยพบว่า ในช่วงปีการศึกษาดังกล่าว มีบัณฑิตระดับปริญญาเอกที่มหาวิทยาลัยผลิตได้โดยเฉลี่ยปีละประมาณ 100 คน แยกเป็น 8 สาขาวิชา (ตามนิยาม ISCED) โดยสาขาศึกษาศาสตร์มากที่สุดประมาณร้อยละ 26 รองลงมาเป็นสาขาแพทยศาสตร์ และวิทยา-ศาสตร์ธรรมชาติ ร้อยละ 20 และ 16.5 ตามลำดับ สาขาวิศวกรรมศาสตร์ผลิตได้น้อยที่สุดเพียงร้อยละ 4 อัตราการสำเร็จพบว่าในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์มีค่าสูงที่สุด คือ ร้อยละ 83 โดยเป็นการสำเร็จตามเวลาสูงที่สุดเช่นกัน ในขณะที่สาขาแพทยศาสตร์มีอัตราสำเร็จร้อยละ 78 แต่เป็นการสำเร็จหลังกำหนดเวลามากที่สุด เมื่อทดสอบนัยสำคัญในระหว่างสาขาวิชาต่าง ๆ ทั้ง 8 สาขาวิชาที่ผลิตได้ พบว่าอัตราการสำเร็จแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งในกรณีสำเร็จตามเวลา และหลังกำหนดเวลา เมื่อศึกษาถึงเวลาที่ใช้ในการศึกษาก็พบว่าบัณฑิตในสาขาวิชาศึกษาศาสตร์ใช้เวลาน้อยที่สุด คือ 5.04 ปี สาขาวิชาแพทย-ศาสตร์ใช้เวลา 6.04 ปี โดยเฉลี่ยแล้วในทุกสาขาวิชาใช้เวลาเฉลี่ยเกิน 5 ปีทั้งสิ้น คือ 5.51 ปี และเมื่อพิจารณาถึงประสิทธิภาพในการผลิต ซึ่งหมายถึงประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนให้มีผู้ออกกลางคัน หรือสำเร็จหลังกำหนดเวลาน้อยที่สุด พบว่ามีค่าเฉลี่ยในรอบ 6 ปีการศึกษานี้ร้อยละ 71 และมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในระหว่าง 8 สาขาวิชา บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระบุว่าปัญหาอุปสรรคในระหว่างศึกษาที่มีระดับมากถึงมากที่สุด คือ ปัญหาเรื่องอาจารย์ที่ปรึกษามีภาระงานมากเกินไป ทำให้ขาดการติดตามดูแล ความไม่เพียงพอของตำราภาษาอังกฤษ รวมทั้งเก้าอี้สมัย พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างสาขาวิชาที่เรียนกับผลสำเร็จอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้สำเร็จการศึกษาที่รับทุนการศึกษาใช้เวลาศึกษาน้อยกว่ากลุ่มผู้ที่ใช้ทุนส่วนตัวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

This research on efficiency of the doctorate degree graduate production in Thailand has a purpose of studying the efficiency, and problems during their study between the academic years 2535-2540 B.E. Samples were selected by using the purposive sampling method from Mahidol, Chulalongkorn, and Kasetsart Universities.

The data were collected from two sources: the first being individual's historical data from the graduate school; the others from the questionnaires asking about the problems met during their academic period.

It was found that there was an average of 100 graduates per year obtaining doctorate degree in 8 fields (definition by ISCED); among those are 26% graduate in Education, 20% in medicine, 16.5% in Natural Science and 4% in Engineering.

Considering the rate of graduation, it was found that in the field of Education, the number was as high as 83 % which was also within the scheduled period (5 years). Meanwhile the rate of graduation in the field of Medicine was 78 %, many was beyond the time schedule.

Among eight fields of study it was found that the number of graduate in both cases presented significant difference. (graduate within or beyond the time schedule).

Considering the time spent during the doctorate degree program, it was found that the graduate in Education consumes the least time of only 5.04 years while Medicine 6.04 years. On average the time graduate in every field of study consumed was more than 5 years (5.51 years to be exact).

When considering the efficiency of the program, which included the program management to prevent a drop - out or beyond schedule graduation, it was found that the average efficiency rate was 71 % while there were significant difference among these 8 fields of study.

The questionnaires revealed that the problems during their study were firstly, their advisers had too much work and little or no time to supervise them; secondly , the English text books were not sufficient and out of date.

It was also found that there were some correlation between the field of study and and the number of graduate. Another finding was that, the student under scholarship spent less time studying than those with own financial support.